

SIRKUKSEN JA TANSSIN TIEDOTUSKESKUS – CIRCUS AND DANCE INFO FINLAND

YHTEENVETO VUODEN 2023 SIRKUKSEN ESITYS- JA KATSOJATILASTOISTA

Tilaston rakenne ja tilastoinnin kattavuus

Sirkuksen tilastoihin kerätään tietoa suomalaisen sirkuksen ammattilaisesityksistä. Vuoden 2023 sirkustilastoissa ovat mukana sekä sirkusryhmät, Cirko – Uuden sirkuksen keskus että kiertävän perinteisen sirkuksen edustajana Sirkus Finlandia.

Sirkuksen esityskerta- ja katsojatilastointi on aloitettu vuonna 2006. Perinteinen sirkus tuli mukaan tilastoon vuonna 2007. Tilastoinnin piirissä olevien sirkusryhmien määrä on kasvanut vuosien mittaan: vuonna 2006 tilastotietoja saatiin viideltä ryhmältä, kun vuonna 2012 tilastoitiin jo 20 sirkusryhmän esitystoimintaa. Esitystoimintaa toteuttavat vakiintuneiden ryhmien lisäksi erilaiset työryhmät, minkä vuoksi tilastoivat toimijat vaihtelevat jonkin verran vuosittain. Vuoden 2023 tilastossa on mukana 46 sirkustoimijaa.

Tilastossa näkyvät lisäksi Tanssiteatteri Hurjaruuthin, ja Flow Productionsin sirkusesitykset omilla riveillään. Näiden toimijoiden lukuja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan sirkusesitysten ja -katsojien kokonaismääriin, koska niiden koko esitystoiminta on tilastoitu tanssin tilastoon.

Sirkusryhmien osalta tilastossa eritellään valtion avustuksen piirissä ja sen ulkopuolella olevien ryhmien ja artistien toimintaa sekä vuodesta 2022 alkaen VOS-ryhmien toimintaa. Lakisääteisen valtionosuusrahoituksen (VOS) piirissä olevien sirkusryhmien ja -tuotantokeskusten tiedot kerää Teatterin tiedotuskeskus TINFO. Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskuksen kokoamissa sirkuksen tilastoissa tiedot yhdistetään siten, että VOS-toimijat, vapaat valtion toiminta-avustusta saaneet tanssiryhmät sekä muut vapaat ryhmät ja sooloartistit käsitellään omina alaryhminään.

Vuonna 2023 valtion toiminta-avustusta myönnettiin 13 sirkusryhmälle ja yhdelle sirkuskeskukselle kahden ryhmän siirryttyä valtionosuuksien piiriin. Valtion sirkusryhmien toimintaan myöntämät avustukset ovat Taiteen edistämiskeskuksen ja valtion esittävien taiteiden toimikunnan myöntämiä harkinnanvaraisia avustuksia, jotka käyvät ilmi Rahoituslain ulkopuolisten sirkusryhmien tulot 2023 -taulukosta.

Sirkustaiteelle on luonteenomaista, että esityksiä järjestetään erilaisissa tiloissa ja konteksteissa, sekä sisällä että ulkona. Sirkustilastossa tätä monimuotoisuutta kuvaa esitysten jaottelu kokonaisten teosten esityksiin ja muihin esiintymisiin. Yhteistuotantona toteutettujen teosten osuus esitysten ja katsojien määrästä on eritelty omassa sarakeessaan. Kaikista yhteensä-luvuista on vähennetty yhteistuotannoista, keskinäisistä vierailuista ja yhteisesityksistä syntyneet päällekkäisyydet. Vuoden 2023 tilastoinnissa on ensimmäistä kertaa eritelty maksulliset ja maksuttomat esitykset sekä myydyt liput ja ilmaiskatsojat.

Tässä tilastossa on ensimmäistä kertaa omana kategorianaan myös sosiaalinen sirkus. Sosiaalisella sirkuksella tarkoitetaan toimintaa, jossa sirkus toimii välineenä muiden taitojen tai tavoitteiden saavuttamiseen. Sosiaalisen sirkuksen tapahtuma- ja osallistujamäärät on ilmoitettu samassa taulukossa yleisötyön lukujen kanssa.

Tilaston ulkopuolelle jää nuorisosirkusten laaja esitystoiminta, ja sirkustaiteilijoiden muuta toimintaa. Tilasto ei sisällä esittävien taiteiden ammattilaisille suunnattuja tapahtumia tai sirkusharrastuksen opetustoimintaa.

Esitys- ja katsojamäärät

Esityskertoja ja yleisökäyntejä tilastointiin vuonna 2023 kokonaisuudessaan edellisvuotta enemmän.

Kaiken kaikkiaan tilastoitiin 2189 esityskertaa. Sirkusryhmät ja sirkuskeskus tuottivat näistä yhteensä 1977. Tilastoidut sirkusesitykset keräsivät katsomoihin yhteensä 501 066 yleisökäyntiä. Näistä sirkusryhmien ja sirkuskeskuksen esitystoiminnan osuus oli 359 041 yleisökäyntiä.

Vuonna 2023 sirkusryhmät ja sirkuskeskus järjestivät kotimaassa 1252 esityskertaa (2022: 1321) ja ulkomailla 725 (2022: 433) esityskertaa. Yleisökäyntejä esitykset keräsivät kotimaassa 167 257 (2022: 170 621) ja ulkomailla 191 784 (2022: 105 587). Edellisvuoteen verrattaessa sirkusryhmien ja sirkuskeskuksen esitystoiminnan volyymit nousivat, ja esitys- ja katsojamäärät ylittävät jopa ennätysvuoden 2019 tason.

Verkossa nähtyjen sirkusteosten määrä on ollut laskussa vuodesta 2020, jolloin verkossa toteutettua esitystoimintaa tilastoitiin ensimmäistä kertaa. Vuodelta 2023 tilastoitiin vain 26 katsomiskertaa verkossa.

Esitystoiminta ulkomailla

Edelliseen vuoteen verrattuna kasvoi ulkomailla tehtyjen esitysten määrä selvästi. Vuonna 2023 tilastoitiin 725 ulkomaan vierailuesitystä, joille kirjattiin 191 784 yleisökäyntiä. Verrattuna vuoteen 2022 ulkomaille tehdyt vierailut lisääntyivät lähes 70% tavoittivat n. 80% enemmän katsojia. Kaikista vuoden 2023 tilastoiduista yleisökäynneistä n. 53% oli ulkomailla, kun vuonna 2021 vastaava osuus oli 38%. Ulkomailla tilastoitujen esitysten määrä ylittää huippuvuoden 2019 tason (559 es.), ja katsojaluvut ovat lähes samaa tasoa.

Vuonna 2023 suomalaisten nykysirkusryhmien esitykset vierailivat yhteensä 28 maassa: 18 Euroopan maan lisäksi Ugandassa, Kanadassa, USA:ssa, Australiassa, Uudessa-Seelannissa, Taiwanissa, Hong Kongissa, Etelä-Koreassa, Panamassa ja Kolumbiassa.

Ohjelmistot ja yleisötyö

Kantaesityksiä vuoden 2023 tilastossa mukana olevat sirkusryhmät ja työryhmät tuottivat yhteensä 35 kappaletta. Tilaston liitteenä on ohjelmistoluettelo.

Esitystoiminnan lisäksi sirkusryhmillä on monimuotoista muuta toimintaa, kuten yleisötyötä ja sosiaalisen sirkuksen toimintaa. Vuonna 2023 tilastoinnin piirissä olevat sirkustoimijat raportoivat 49 yleisötyötapahtumaa sekä 123 sosiaalisen sirkuksen tapahtumaa, jotka keräsivät yhteensä 10 829 osallistujaa.

Lisätietoa tilastoista löytyy Sirkuksen ja tanssin tiedotuskeskuksen verkkosivuilta osoitteesta **www.circusdance.fi**.